

Energetická smrt českého průmyslu v přímém přenosu

SZ | seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-ocima-byznysu-energeticka-smrt-ceskeho-prumyslu-v-primem-prenosu-214211

Tak nám, paní Mullerová, zastropovali ceny energií. Říkají, že to pomůže. Jenom nějak není jisté, komu. České cenové stropy 6 Kč za kWh elektřiny a 3 Kč u plynu pro domácnosti, veřejné instituce a malé podniky nejsou moc odlišné od těch bruselských, jenže tohle řešení je ekonomicky neudržitelné. Neřeší totiž podstatu problému. Jediné pozitivum je snížení krátkodobé nejistoty vývoje nákladů obyvatel a živnostníků.

Firmám se pak budou jen přidělovat kompenzace, žádné stropy, takže zcela logicky podniky ve výsledku nedosáhnou na lepší ceny než obyvatelstvo.

Kdo umí jen trochu počítat, ví, že by nedostižná cena elektřiny 6 Kč (5 Kč bez DPH) byla pro většinu českého průmyslu i zaměstnanost zcela likvidační. Systém stále uvaluje energetickou daň na všechny ekonomické subjekty ve prospěch výrobců, tedy jak soukromých EPH, Sev.En a dalších, tak ČEZ. Dodatečné zdanění těchto zisků je

jen pokusem zalátat reputační díru dlouhodobého zanedbání stavu energetiky. Začněme ale od toho nejdůležitějšího, zda je taková výše stropu oprávněná a smysluplná.

Česká republika je čistý vývozce, to znamená, že elektrickou energii dlouhodobě víc vyváží, než dováží. Domácí potřebu jsme schopni pokrýt výrobou zcela bez použití plynu. Podle výroční zprávy ERÚ za rok 2021 o stavu soustavy byla loni čistá výroba z plynových a paroplynových elektráren dohromady necelých 8 TWh. Čistý export byl vyšší, asi 11 TWh. Z toho plyne, že tím, kdo určuje cenu pro domácí trh, je typicky průměrná hnědouhelná elektrárna. A ty zase tolik nezdrazily. Jistě, povolenky jsou dražší, ale stále jde o dodatečnou částku kolem jedné koruny na kWh (maximum letošního roku bylo asi dvě koruny, nyní je cena asi koruna padesát). Pokud se v minulosti nabídkové ceny elektřiny pohybovaly kolem 1 Kč a výrobci dosahovali přiměřených zisků, pak i se zohledněním inflace a vyšší ceny povolenky, je strop ve výši pětinásobku nesmyslně a neopodstatněně vysoko.

Síkela: Firmy by neměly mít strop na ceny energií, ale dostanou podporu

10:30

Spravedlivá a přiměřená cena pro naši ekonomiku i s vysokou cenou povolenky by tedy měla být pod 3 Kč. I s touto cenou výrobci elektřiny (kromě pro nás nepotřebných plynových elektráren) dosáhnou na slušné zisky.

Nabízí se tedy otázka, pokud má jakýkoliv výrobce (jako nyní výrobci elektrické energie) nadstandardní zisky, proč by měl stát jeho produkt ještě subvencovat tím, že dorovná rozdíl mezi cenou exportní plynové elektřiny, kterou vůbec pro domácí trh nepotřebujeme? To hlava nebere a hlavně ostatní podniky stejně vysoké ceny dlouhodobě neustojí, nemluvě o díře ve státním rozpočtu.

Na druhé straně rovnice, ukažte mi prosím živnostníka či podnik, který si může dovolit platit za silovou elektřinu pětinasobek. Takových je minimum, tyto ceny tedy zcela jistě dovedou řadu podnikatelů do insolvence. Podnik v insolvenci nikoho nezaměstnává, milí zaměstnanci, vítejte na úřadech práce. Státe, kde budeš brát na nutnou podporu lidí, když nemáš výnosy z daní a pojistného zaměstnaných?

Diktát vysokých cen z ciziny

Zastropování cen je v principu řešeno tak, že stát dorovná rozdíl mezi cenovým stropem a nákupní cenou komodity, třeba na burze. Proč autority raději neřeší nefunkčnost burzy a neschopnost ERÚ opravdu chránit podniky a spotřebitele před diktátem přeshraničních cen, nikdo nevysvětlil a místo toho se vesele sype podpora na garance a subvence z již beztak destabilizovaných veřejných financí.

Nadměrné minulé schodky slušně nastartovaly současnou inflaci a stabilizace financí je jen více v nedohlednu. Pokud je důvodem německý klimatický fundamentalismus spojený s neschopností přiznat chybu návrhu burzy dlouhodobých energetických kontraktů, je nutné to nahlas pojmenovat.

K naší smůle jsme se v minulosti odmítli připojit k návrhu jiných členských zemí EU, aby cena elektrické energie byla dána domácím energetickým mixem. Což je, mimochodem, trochu jinak formulovaný princip, že pro náš trh nebudou paroplynové elektrárny určujícím cenotvorným prvkem. Tento starý návrh, nyní recyklovaný v akceptovatelné podobě jako iberská výjimka – opět – neprošel, zejména kvůli odporu Německa. Bohužel se tím jen prodlužuje období nestability a tak prodražuje celková nákladnost řešení – ať již bude nakonec jakékoliv.